



MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szombaton Kis-Afzszony-havának 8-dik Napján.

A' háboru felől.

A' hadakozó felekezetek roppant készületekkel és számas nagy sereggel egymás ellen táborba szállottak; a' hadra alkalmas nyári időt nagyobb részént már el-töltötték; és még is leg-kifőbb hadi dolgot nem vittének véghez, melly egyik vagy a' másik résznek hasznára lenne és a' kívánt békeséget siettetné. Még Móldvából jött levelekben is, a hol ami hadi seregeink az előtt sok jeles tsatákban győzedelmeskedtek az ellenfégen, olly keveset írnak a' háboru felől, hogy azt gondolhatná az ember, mintha Móldvának határ széléig is el-terjedne a' fegyver-szünet. Az Oroszok alig ha nem a' hives őszü időt várják; mert mint eddig semmi készületek nem tétettek az elő-mozdulásra, mint csak azt várják, hogy több néppel erőfödjenek. Vidinnél goezer Törökök, és Izmailnál 100ezeren gyülekszenek-őszve, a' kiknek moz-

dulásaira nagyon figyelmeznek a' mieink. — Egy
rög, a' ki Moldva, Orosz, Német, Frantzia
lafz nyelven szól, a' tsalárdfágban nagyon gyak
Khotimba méne, Tisztnek mondá magát, és K
Hertzegtől levelet mutata-elő, mellyre 8000 aran
akart fel - venni. A' dolog gyanús lévén, őrizet
delteték melléje, és leg-ottan staféta küldeték K
Hertzeghez, a' ki meg-parantsolá, hogy azonna
stomba vettefsék ezen tsalárd, és ha Tiszt volna
táborba küldettefsék. Mivel nagyon szabódott,
ő Orosz Tiszt volna, erős őrizet alatt a' táborba
deték, de az útban második staféta érkezék K
Herzegtől, mellyben jelenteték, hogy ezen e
nem volna Tiszt. Átal - adattaték tehát a' Tör
széknek, de az ő vallatásánál keveset lehet
ki-hozni. Több pafzszusokat mutat, mellyeknek
denikében más más nevet visel. — A' *Stanizlói* er
ben haramia - társaság tartózkodik, a' ki az oda
hegybéli lakosokat félelembe ejtette.

A' többi tsata - piatzokrul szint' olly tsekély
hírek. Az onnét jött levelek sovány ujságokat ho
hírül, mellyek meg-nem érdemlik, hogy meg-irj
zokat. *Péterváradon* mind szüntelen dolgoznak
strom'lajtorjákon 's egyéb ostromló szereken. Az
zonyosnak mondják lenni, hogy *Vidinről* egy S
kir goezer emberekkel jön - fel *Orsova* felé, a'
Bánáti vég - vidékeken akarja szerentséjét próbáln
E most folyó hónapnak első napján a' Zimonyban
zórlő Generális *De Linny* Fejedelem Belgrádhöz
zel járdogált. A' minapában musikával mulatván
gát a' Duna partján ezen Fejedelem, a' Belgrád
fát is el-kérette a' hadi szigetre, de a' Bafa meg
jelenék. — *Boliefertzénél* többé nem botsáttatnak
Török iobbágyok, és azok a' kik már a' mi tarto
nyunk

nyunkban vagynak, bellyebb küldettetnek. — *Laudon* Fő Vezér Ur, a' ki minden fáradozásai után még tellyes egészséggel bir, mind ez ideig Szerem Várme-gyébe váratik. A' Fő Vezér-Hadnagy *Mitroufszki* ÚR egy időtől fogva betegeskedik.

A' Bánáti seregek bővségben és vígságban töltik idejeket. Több bajok vagyon az égi háboruval, hogy fem a' Törökökkel. Már egynehány ízben olly nagyon meg-mosta őket az efső, hogy fátorjokat holmijokkal együtt el-hordta.

Gradiskánál még most is úgy állanak a' seregek, mint valamelly múlatozó táborban. Midőn a' nagy hajóhid a' Száván alá ment volna, 50 lovas Törökök *Mozainitzainál* az eránt kérdezősködének, hogy hová és mi végre vinnék a' hidakat. Mellyre azt felelték a' mi embereink, hogy *Bródra* vitettnének, de melly okból, azt annak idejében meg-fognák tudni.

Szluinból Jul. 29dikén. Erről a' vidékről majd megint véres tsatákról fogunk hallani; a' Törökök is-mét nagyon sokafodnak *Tzettin* körül, kiváltképpen pedig ama híres Ibrahim Beg *Bessirevitz*, a ki tsak nem *fastotuma* Bosznyának, sok népet gyűtött-öszve. A mi kémeinktől is hitelesen tudjuk, hogy a Törököknek kemény parantsolatjuk vagyon, újra patkol-tatni lovaikat, és több napokra eleséget vinni ma-gokkal. Ha a nem volna, hogy az ellenség újra bé-ütni szándékozik, a vitéz *Óberster Bajalits* Báró va-lamint taval úgy az idén is az ellenségnek rékjeit le-kaszáltatta volna; de így ezen okos férjfinak maga védelmezéséről kell aggódnia, ne hogy valamiként az azonkívül is veszedelmes állását *Kerfztinyánál* el-ve-szeitse. *Tzettinnek* őrizetét 400 embernek tartják lenni.

Elegyes tudósítások.

Ő Felsége Sopron Vármegyének második V. Ispányát és országai Kommissáriust Rákosi Boros 'sef Urat abból a tekintetből, hogy mind 2-dik ce-Ispány mind pedig országai Kommissarius léte jó szolgálatjai által jelesé tette magát, Királyi H. tartói Tanácsossá tenni kegyelmesen méltóztatott móddal, hogy az egész háborúnak idején a most hívtataljában meg-maradjon. — A meg-hólt Horv. Alex. a Magyar és Erdélyi Udvari Kantzellarius Tanatossá helyébe az Udvari Secretarius Vessler Dor valóságos Tanácsá tétetett.

Frantzia-Ország. A Párisi történetet még e vetkezendő körül-állások jobban meg-világosítva. A Básztilja vára most a leg-első, mellyet a nép eddig le-akar rontani, hogy még nyomdoka se maradjon ezen irtóztató szolgálat-jelének, és helyébe a badsagnak oszlopát fogja fel-emelni. A Básztilja meg-szabadult foglyok között vagyon Onzs Gróf a ki az ő mostoha anyjának fősvénységéből 40 ezredök által űlte ezen irtóztató fog' házat, a kinek jai annyira meg-nöttek, hogy a földig lógtanak kiej. A Básztiljának titkos kabinetjében talált iratok elégettettek; de az emlékezetesebb Processus-Asták vétettettek, ezek között mondatnak lenni *De la M.* Gróf Aszszonyé és *Lally* Generálisé is. — A Posta-Tifszégen a Királyi Tifszég, melly minden leveleket bontott, el-töröltetett, és helyette Deputátzio rendeltetett; minden levelek a város' házához hordattak a Ministereknek szólló levelek fel-bontattattak. Ez bül nyilván valóvá léve, hogy a Básztiljának v. Kormányozója *Loné* Ur parantsolattal bírt, hogy nép közzé lövessen; hogy a Polgári Rendnek bírt *Flezel* Ur minden rendeléseket, mellyek a város'házban

ban végeztettek-el, az ellenkező félnek el-árulta. Sok levelek által, mellyek az ő általa Verzellijbe küldött kuroknak farujokban találtattak, még előbb meggyőztetett az ő hamis vóltáról, mint sem megöletetnék. — *Polinyak* Hertzeg Afzszonynak el-kellették távoznia, mivel a' Ministerekkel egyet értett. A' Rendekek szabad menedék-levelet adának nekie, hogy a' népnek ne adjak a' boszszú-állásnak példáját; a' szabadsághoz nem pedig a' kegyetlenféghhez akarván azt szoktatni. *Neker* Ur Jul. 16dikán visszahivatott a' Királytól, a' Király azon levélnek mását, mellyet *Neker* Urnak küldött vala a' Rendekekkel közlőte. Az új Ministerek, a' kiket a' Király választott vala, el-botsáttattak.

A' Párisi polgárfág nagy számmal Verzellijbe akara menni, de mivel külömbféle tekintetből némelly személyeknek veszedelmére szolgálhatott volna, a' Király tehát jelenté a' Rendekeknek, hogy ő maga elfogna Párisba menni. Ez meg-is történék Jul 17dikén; mellyről következő dolgokat irnak: A' Királyt a' Verzelliji polgári gárda egész a' Párisi lineáig kísérte; Párisnak utzáiban 250ezer fegyveres polgárok várták Királyjokat; még szerzetesek, papok, afzszonyok és gyermekek is a' Királynak eleibe mentek. A' lineáknál hátra maradt a' Verzelliji gárda, a' városi Tanáts, a' választó Urak és az ország' gyűlésének 200 Deputátusai fogadák a' Királyt. A' Városnak fő mestere *Belly* Ur beszédet tarta, mellyben azt mondá a' többi közt: „*Az IVdik Henriknek az ő népét kellett meggyőznie, de máii napon a' Nemzet győzi meg Királyját.*” — A' Király le-eresztett fedelű kotsiban lafsu lépéssel a' városháza felé méne, midőn a' XVdik Lajosnak piatzára érkezne, mindnyájan kiálták: *Éljenek a' Párisiak, a' kiknek az egész*
Nem-

Nemzet az ő szabadságát köszöni! A' Király az hídnál látá a' Frantzia gárdát a' polgárokkal egyesítve 48 fontos' ágyúnál állani, melly virágokkal van fel-ékesítve; ezen látásnál valamennyire nyughatatlannak látzatott a' Király. Tovább menvén, egy polgár puskaporral töltött pistolyt sütött-el, mellyen a' Király félelmet mutata. A' város-házához érkezővén fél millió embereknek kiáltása hallatott: *éljen a' szabadság, éljen a' Nemzetünk!* A' Királyt az ő öregbik testvérje az *Artesiai* Gróf, és a' Gárda-Kapitány *Eszten* Gróf kísérte; bé-menvén a' nagy szobába nem üle a' Király székebe, hanem a' fokaság között állapoda-meg. Ezen meg-itafodott pattantyús széles karddal a' Királyhoz tolyakoda, a' ki azon meg-ijjedvén kéré Belly Urat, hogy távoztassák-el a' fenyegető katonát; de ez a' felelte, hogy engedtefsék-meg nékie a' gyönyörűséget az ő Királyját látnia, és csak a' kardot véteté-el tőle. A' Király ezután meg-akarta szólítani a' gyülekezőket, de nagy bajjal találhatott szavakat; irott beszédet a' tehát által Belly Urnak, a' ki a' nagy petsétnek gonddal viselője képében jár vala, hogy azt fel-szóval olvassa el. Belly Ur nem térdepelt-le, a' mint a' petsét-őrzőjétől szokott meg-lenni, hanem fenn-állva olvasá a' mint szabad emberhez illik. A' választe Urak meelőre el-vétették a' térdeplésre rendelt vánkost. Ebben a' beszédben a' polgári strázsának fel-állittatása helyben hagyatott, *De la Fáyett* ezen seregeknek Generálifává tététt és Belly Ur meg-maradott az ő kíséretében. A' Király ki-nyilatkoztatá benne, hogy nékie nem volna nagyobb ohajtása, hanem hogy meg-pét boldogithassa, hogy nem akarna más Miniszter választani, mint a' kit a' nép kíván 's a' t. *Meró* Ur a' Királyhoz fordulván hathatós beszéddel meg-szóllított, és azt mondá: „egy szemtelen Minister bátor-
ko-

kodott azt a Nemzetet rágalmazni, melly az ő Fejedelmét imádja. „ A Király erre ezt felelé, hogy nem a Ministerek voltak azok, a kik a rosz tanátsot adták; ebből azt vélik, hogy ezen tanáts' adások attól a gyülekezettől eredtek, melly a várban tartatott. Továbbá még többen is fel-állának, a kik szabad szívvel és szájjal beszélettek 's egyfzersmind a Nemzetnek határ nélkül való szeretetését, mellyel vífeltetik Királyjához, bizonyíták. A Király ki-menvén a gyülekezetből, nem tsak azt kiáltotta a nép: *éljen a Nemzet, éljen a szabadság*, hanem azt is: *éljen a Király!* És a Király tellyefséggel meg-nyugodattnak és vidámnak látszatott.

Erdély-Országból.

A Volkányi Paszfsusról Jul 25-dikén. E most folyó hónapnak 22-dikén lárma támadott nálunk, hogy az ellenség a *Klyppotivai* hegyeket el-foglalta, és olly szándékkal vagyon, hogy a Volkányi Paszfsusra üssön. Ezt a hírt 2 Török kémek és egy szökevény terjesztette-el, a kiknek mondása szerént 23-dik és 24-dikén következett volna az ütközet. Azomban e két napokban ellenséget sem láttunk; tsak egynehány kémekeket fogtak-el Plajafink. Az ellenségeskedés mi nálunk egyedül a rablásban áll. *Kimpolunjánál* nem régenten 15 aszfszonyok a kik szénát gyűjtöttek vala, az ellenségtől fogva vittettek-el, 2 pasztorok pedig, az atya az 6 fiával együtt, meg-ölettettek. A mi Plajafink egy ellenséges tsoportra rohantak, melly marhát lopni ment vala, 12 meg-sebesítettek, 2 azonnal agyon löttek, a kiknek fejeket a táborba hozták. — Lángloá Regementje egész Bárig mozdul ma elő, mivel azt véljük, hogy hólnap meg-támad benünket az ellenség.

A Bozzai Pafzfusról Jul. 25-dikén. A mint a kémjeink hozták hírü, a király' hegyén állott 2000 való ellenséges tsoport ezen hónapnak 22dikén reggeli 3 órakor el-indult onnan, minekutánna 36 ágyúvéseket tett volna. 23dikén mind azok a' Király' hegyén, Vajdahavason, Kimpinán és Sinaiban vólt ellenséges seregek Valeniben gyülekeztenek légyen áve, hogy öszve-kötött erővel a' mi Pafzfusunkra társanak, melly végre Mavrojeni a' Török nagy seregtől új népet és egynehány ágyukat kapott volna. A Király' hegyén az ellenségnek el-menetele után 1000 hurubák 2, 3 személyekre valók, és 4 ágyúzó faszok találtattak.

A' Tömösi Pafzfusról Jul. 26-dikén. Mind e szempillantásban várjuk az ellenségnek el-jövetelét, ki 18 ágyúkkal és 2 mozsárokkal, Sinainál mintegy 10 órányira táborozik és napról napra fokafodik.

Hír-adás. T. Pest Vármegye részérül kinek kinek tudtára adatik, hogy jövő Oétobernek 8-dik napján, Ketskeméth Várofsában lévő 10 kortsmák, 2 füzüz malmok, a' négy országos Váfárbul bé-jövő hasznávételek a' többet ígérőnek árendába fognak adattat. Ha kinek tehát az efféle árendáláshoz kedve vagy az említett napon Ketskeméthen jelenjen-meg, a' kinek a' Tek. Confiliarius Buniann Samuel Ur, ki úgy mint Királyi Commissárius fogja e dolgot kormányozni. Költ Pesthen Aug. 3dik napján 1789.

P E S T E N N,

Nyomtattott Patzkó Ferentz' betűivel.